

Амністія: спроба №...

29 січня на позачерговій сесії парламентарії 232 голосами прийняли за основу та в цілому проект закону «Про усунення негативних наслідків та недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань», внесений народним депутатом України Юрієм Мірошніченком. Інші три проекти про амністію з такою ж назвою не ставилися на голосування.

12

Ухваленим законодавчим актом від кримінальної відповідальності звільняються особи, які є підозрюваними або обвинуваченими в учиненні в період із 27 грудня 2013 року й до дня набрання чинності законом злочинів, передбачених статтями Кримінального кодексу України: ст. 109 «Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади», ст. 110-1 «Екстремістська діяльність», ст. 279 «Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства», ст. 294 «Масові заворушення», ст. 343 «Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, працівника державної виконавчої служби», ст. 345 «Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу», ст. 382 «Невиконання судового рішення» та низкою інших статей за умови, що ці злочини пов'язані з масовими акціями протесту, які розпочалися 21 листопада 2013 року.

Умовою введення закону в дію визначено звільнення всіх зайнятих у Києві та інших населених пунктах України під час акцій протесту будівель чи приміщень органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також розблокування транспортних комунікацій на вулиці Грушевського, інших вулицях у Києві й інших населених пунктах України, крім тих, на яких відбуваються мирні акції протесту. Якщо ці вимоги не буде виконано протягом 15 днів, закон автоматично втрачає чинність.

30 січня у зверненні до громадян України Президент Віктор Янукович підкреслив: влада виконала всі зобов'язання, які взяла на себе в процесі переговорів із представниками опозиції з мирного врегулювання протистояння.

У відповідь лідери фракції ВО «Батьківщина» Арсеній Яценюк,

Київ, Верховна Рада. 29 січня 2014 року

Київ, Верховна Рада. 29 січня 2014 року

УДАРу Віталій Кличко та ВО «Свобода» Олег Тягнибок назвали ухвалений закон «псевдоамністією», бо «люди фактично стали заручниками влади». Політики заявили: вимагатимуть прийняття нового закону про амністію без будь-яких додаткових умов, а до цього адмінбудівлі ніхто не звільнятиме.

Нагадаємо: це не перша спроба народних депутатів ухвалити дієвий законодавчий акт, що мав би відкрити шлях для компромісу між двома сторонами конфлікту. Так, 16 січня, в останній день третьої сесії, Верховна Рада внесла зміни до Закону України «Про усунення негативних наслідків та недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань», ухваленого ще 19 грудня 2013 року

конституційною більшістю Верховної Ради. Автор змін народний депутат України Сергій Ківалов зазначив, що переважна більшість положень прийнятого раніше закону має неконкретний характер. Проектом пропонувалося розв'язати вказані правові проблеми, звільнивши від кримінальної відповідальності осіб, які є підозрюваними або обвинуваченими (підсудними) у вчиненні в період із 21 листопада по 26 грудня 2013 року включно злочинів, передбачених статтями 109, 122, 161, 171, 185, 194, 259, 279, 289, 293, 294, 295, 296, 341, 342, 343, 345, 348, 349, 365, 376, 382, 386 Кримінального кодексу України, за умови, що ці злочини пов'язані з масовими акціями протесту, які розпочалися 21 листопада 2013 року.

Київ, Верховна Рада. 29 січня 2014 року

Без ТСК не розібратися

16 січня на останньому пленарному засіданні третьої сесії Верховна Рада створила Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування протиправних діянь правоохоронних органів та окремих посадових осіб, посягань на права і свободи, життя і

здоров'я громадян під час подій, пов'язаних із масовими акціями суспільно-політичного протесту, що відбуваються в Україні з 21 листопада 2013 року. Зокрема, парламентарії хочуть встановити конкретних осіб, винних в організації силового розгону мирних демонстрацій,

побитті громадян, нападах на журналістів та перешкодженні їхній професійній діяльності. Головою Тимчасової слідчої комісії обрано народного депутата України Геннадія Москаля (фракція ВО «Батьківщина»). Термін діяльності комісії – один рік.

«Закони 16 січня» скасовано

28 січня на позачерговій сесії Верховна Рада пакетним голосуванням за процедурою *ad hoc* визнала такими, що втратили чинність, ухвалені на пленарному засіданні 16 січня закони:

– **«Про внесення змін до Закону України «Про судову систему та процесуальних законів щодо додаткових заходів захисту безпеки громадян».** Зокрема, у Кодексі України про адміністративні правопорушення пропонувалося внести зміни, згідно з якими рух у колонах у складі більше п'яти транспортних засобів без узгодження умов та порядку руху з Державтоінспекцією, що спричинив створення перешкод для дорожнього руху, – тягнув за собою накладення штрафу від 680 до 850 гривень або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від одного до двох років з оплатним вилученням транспортного засобу в його власника чи без такого. Також нова редакція статті 185¹ КоУАП пе-

редбачала десятикратне збільшення штрафу або адміністративний арешт на строк до десяти діб за порушення встановленого порядку організації або проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій їх учасником, у тому числі біля органів державної влади, місцевого самоврядування, установ, підприємств, організацій, житла чи іншого володіння осіб. Також статтю 185¹ було доповнено нормою про відповідальність (від 2550 до 4250 гривень або адмінарешт на строк до п'ятнадцяти діб) за участь у зборах, мітингу, вуличному поході, демонстрації, іншому масовому заході в масці, шоломі або з використанням інших засобів чи способів маскування з метою уникнення ідентифікації особи, або наявність у особи, яка бере участь у такому заході, відкритого вогню, піротехнічних засобів (освітлювальних, сигнальних, імітаційних), зброї, спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозогінної та дратівної дії, вибухових чи

легкозаймистих речовин, предметів, спеціально пристосованих чи заздалегідь заготовлених для вчинення протиправних дій, а також участь у такому заході без дозволу органів внутрішніх справ у форменому одязі, що повторює або схожий на формений одяг працівників правоохоронних органів чи військовослужбовців.

Змінами до статті 254 кодексу уточнювався порядок складання протоколу про адміністративне правопорушення. Відтепер вручення особі протоколу про адміністративне правопорушення підтверджується її розпискою, а в разі відмови від її підписання – поясненнями свідків такої відмови та вручення протоколу або відеозаписом цих фактів.

У Кримінальному кодексі України законодавці збільшували відповідальність за: умисне знищення або пошкодження чужого майна, що заподіяло шкоду у великих розмірах; блокування транспортних комунікацій; організацію групових дій,

Київ, вулиця Грушевського. 28 січня 2014 року

Київ, Верховна Рада, 28 січня 2014 року

які призвели до грубого порушення громадського порядку; захоплення державних або громадських будівель чи споруд; опір працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю під час виконання ним службових обов'язків; дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади; заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку; втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, працівника державної виконавчої служби.

Окрім того, до Кримінального кодексу вводилися нові статті, що обумовлювали відповідальність за виготовлення, збут чи розповсюдження екстремістських матеріалів, а також наклеп – умисне поширення завідомо недостовірних відомостей, що ганьблять честь і гідність іншої особи.

Народні депутати також хотіли запровадити кримінальну відповідальність за несанкціоноване втручання в роботу державних електронних інформаційних ресурсів або інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем, критичних об'єктів національної інформаційної інфраструктури, а також за несанкціоновані збут або поширення інформації з обмеженим доступом, яка оброблюється в державних електронних інформаційних ресурсах.

У Перехідних та крикінцевих положеннях Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судові судді» та процесуальних законів щодо додаткових заходів захисту безпеки громадян» ішлося, що особи, які здійснюють діяльність інформаційного агентства з поширення інформаційної продукції через ресурси мережі Інтернет та не мають свідоцтва про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності, протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим законом зобов'язані отримати таке свідоцтво або припинити відповідну діяльність. Окрім того, передбачалося, що громадські об'єднання, а також відокремлені підрозділи іноземних неурядових організацій, які отримують кошти чи інше майно з іноземних джерел та беруть участь у

політичній діяльності, що здійснюється на території України, зобов'язані протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим законом здійснити дії, необхідні для набуття ними статусу громадського об'єднання, яке виконує функції іноземного агента;

– **«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень під час проведення футбольних матчів».** Законодавчим актом пропонувалося запровадити новий вид адміністративного стягнення у вигляді заборони відвідувати футбольні матчі особам, які вчинили адмінправопорушення на території стадіону. Заборона призначалася би суддею на строк від шести місяців до двох років. Законодавчий акт також вносив зміни до Закону України «Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів». Згідно з ними кожна спортивна споруда, призначена для занять футболом, повинна мати систему турнікетів з електронними засобами зчитування інформації з квитка. А обов'язковим реквізитом квитка є прізвище та ім'я його власника;

– **«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі».** У пояснювальній записці авторів законодавчої ініціативи народних депутатів України Володимира Пилипенка й Валерія Писаренка йшлося, що законодавче забезпечення використання повністю автоматичних систем фото- та відеофіксації правопорушень дасть змогу не лише зменшити кількість ДТП, а й значно збільшити рівень надходжень коштів від штрафів за порушення правил дорожнього руху до держбюджету. Наприклад, за офіційною інформацією ДАІ, 1 жовтня 2013 року в Києві лише одна система фото- та відеофіксації протягом однієї години зафіксувала: 89 порушень швидкісного режиму по одній смузі руху (мін. штраф – 255 гривень); 9 порушень правил

зупинки чи стоянки (мін. штраф – 255 гривень); 6 проїздів на червоний сигнал світлофора (мін. штраф – 425 гривень); 31 порушення рядності руху та правил проїзду перехрест'я (мін. штраф – 425 гривень).

– З урахуванням мінімальних штрафів за такі порушення надходження до бюджету в цьому разі становили б понад 40 тисяч гривень, – підкреслили парламентарії;

– **«Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України».** Згідно з текстом законодавчого акта подання про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання чи арешт народного депутата вноситься до порядку денного сесії Верховної Ради позачергово без голосування та розглядається позачергово на пленарному засіданні Верховної Ради, а не в комітеті, як раніше. Так, за участю всього депутатського корпусу досліджуються всі факти, пов'язані з притягненням до кримінальної відповідальності, затриманням чи арештом народного депутата. Якщо ж особа, стосовно якої внесено подання, відмовляється від дачі пояснень чи відсутня на пленарному засіданні, Верховна Рада розглядає питання про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання чи арешт без її пояснень чи за її відсутності;

– **«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо заочного кримінального провадження».** Законопроект пропонувалося в разі ухилення підозрюваного або обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення від прибуття на виклик до органу досудового розслідування або суду здійснювати заочне кримінальне провадження.

– Скасувати закони 16 січня – таке рішення, напрацьоване під час консультацій Президента України Віктора Януковича та лідерів фракцій ВО «Батьківщина» Арсенія Яценюка, УДАРу Віталія Кличка та ВО «Свобода» Олега Тягнибока, підтримав 361 народний депутат (фракція Партії регіонів дала 167 голосів, фракція ВО «Батьківщина» – 81, фракція УДАРу – 39, фракція ВО «Свобода»

– 35, фракція КПУ – 0, позафракційні народні обранці – 39 голосів).

Після цього Верховна Рада погодилася з пропозицією Голови парламенту Володимира Рибачка внести до порядку денного та прийняти без обговорення чотири законопроекти, текст яких відповідає скасованим «законам 16 січня». Фактично відбулося повторне ухвалення цих законодавчих актів.

Замість скасованого урядового Закону «Про внесення зміни до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» (щодо відтермінування набрання чинності положень пункту 6 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення») Верховна Рада прийняла ідентичний проект закону, зареєстрований народним депутатом України Дмитром Шпенюком.

Пунктом 6 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» закону передбачено, що надання безоплатної вторинної правової допомоги особам, які перебувають під юрисдикцією України, якщо середньомісячний сукупний дохід їхньої сім'ї нижчий за суму прожиткового мінімуму, інвалідам, які отримують пенсію або допомогу, що признається замість пенсії, в розмірі менш як два прожиткові мінімуми для непрацездатних осіб; дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, безпритульним дітям; особам, до яких застосовано адміністративне затримання; особам, на яких поширюється дія законів України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» та «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», а також низці інших категорій громадян), забезпечується поетапно починаючи з 1 січня 2015 року, тобто на рік пізніше, аніж планувалося.

Верховна Рада повторно прийняла Закон «Про внесення змін до статті 297 Кримінального кодексу України» (щодо відповідальності за осквернення або руйнування пам'яток, споруджених в пам'ять тих, хто боровся проти нацизму в роки Другої світової війни – радянських воїнів-визволителів, учасників партизанського руху, підпільників, жертв нацистських переслідувань, а також воїнів-ін-

тернаціоналістів та миротворців). Ініціатори законодавчої ініціативи голова фракції КПУ Петро Симоненко та член фракції Ігор Алексєєв внесли до статті 297 Кримінального кодексу зміни, згідно з якими названі в законі дії каратимуться обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк.

Наступний ухвалений закон, ініційований цими представниками Компартії, має назву «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за заперечення чи виправдання злочинів фашизму». Кримінальний кодекс доповнено новою статтею 4361, що передбачає штраф від 8500 до 17000 гривень або обмеження чи позбавлення волі на строк до двох років за публічне заперечення чи виправдання злочинів фашизму проти людськості, вчинених у роки Другої світової війни, зокрема злочинів, здійснених організацією «Ваффен-СС», підпорядкованими їй структурами, тими, хто боровся проти антигітлерівської коаліції й співробітничав із фашистськими окупантами, а також за пропаганду неонацистської ідеології, виготовлення та(або) розповсюдження матеріалів, у яких виправдовуються злочини фашистів і їхніх прибічників.

Визнаний таким, що втратив чинність, й ініційований Міністерством енергетики та вугільної промисловості законопроект «Про внесення змін до статті 197 Податкового кодексу України щодо звільнення від обкладення податком на додану вартість операцій із ввезення на митну територію України природного газу» 28 січня повторно зареєстрував народний депутат України Сергій Кацуба. У тексті пояснювальної записки до підтриманої Верховною Радою законодавчої ініціативи зазначається, що реалізація її положень не призведе до додаткових матеріальних та фінансових втрат державного бюджету, бо в подальшому операції з постачання імпортованого природного газу на внутрішньому ринку споживачам України відповідно до Податкового кодексу оподатковуватимуться ПДВ на загальних підставах.

Ігор БЕККЕР.

Фото Миколи БЕЛОКОПИТОВА.

Протягом третьої сесії Верховна Рада України працювала у пленарному режимі 33 календарні дні. Фактично за цей час відбулося 44 ранкові і вечірні пленарні засідання. Обговорено з прийняттям рішень 241 питання. Крім того, проведено 4 парламентські слухання, відбулося 5 годин запитань до уряду.

На виконання своїх головних завдань парламент ухвалив пакет законопроектів у рамках підготовки до підписання угоди про асоціацію між Україною та ЄС, вніс зміни до Конституції України стосовно Рахункової палати, ухвалив Державний бюджет України на 2014 рік. Із 8 розглянутих законопроектів, визначених Президентом України невідкладними, прийнято в цілому 5, з урахуванням висновку Конституційного Суду України попередньо схвалено зміни до Конституції України щодо гарантій незалежності суддів.

Загалом за час роботи сесії прийнято рішення щодо 322 законопроектів, у тому числі прийнято чи підтверджено 77 законів, схвалено в першому читанні 34 законопроекти, 211 – повернуто на доопрацювання, відхилено та знято з розгляду, з них 146 відкликано та повернуто суб'єктам права законодавчої ініціативи.

З початку сьомого скликання Верховної Ради загалом розглянуто 639 законопроектів, з яких прийнято в цілому 166.

Крім того, впродовж сесії оформлено понад 230 постанов з питань законодавчої процедури, організації роботи, установчих та контрольних повноважень парламенту.

Що стосується суб'єктів права законодавчої ініціативи, то за сесію розглянуто 14 законопроектів з числа поданих Президентом України, 74 – Кабінетом Міністрів України, 234 – народними депутатами України. За тематичною спрямованістю переважали питання галузевого розвитку (таких законопроектів було 112) та економічної політики (80 законопроектів).

Із прийнятих законів на кінець сесії підписано і введено в дію 63, з них 11 – з питань ратифікації міжнародних угод, 43 – про внесення змін до актів чинного законодавства. У новій редакції введено 7 законів. Ще 2 закони прийнято в рамках ухвалення рішень Президента України. Крім того, 12 прийнятих законів нині готується на підпис Президента України.